

Kvantitativní metody analýzy a popisu jevů v životním prostředí I

doc. PaedDr. Tomáš Hák, PhD.

(tomas.hak@fhs.cuni.cz; tel.: 724698014)

FHS UK, Pátkova 2137/5, katedra sociologie, místnost 2.13

Výuka v ZS 2025/26: 1.10. 2025 – 9.1.2026 (vánoční prázdniny: 22.12.2025 – 2.1.2026)

Zkouškové období: 12.1.2025 – 13.2.2026

Kritéria hodnocení (zápočet): skupinová esej¹ + skupinová prezentace na vybrané téma

Číslo hod.	Téma	Datum (plán)	
1	Úvod do kurzu (literatura, zápočtové požadavky). Úvod do metrologie. Data v ŽP. Proč je důležité hodnotit kvalitu života a udržitelnost rozvoje	7.10.	
2	Data, indikátory, informace. Indikátorové rámce. Typologie indikátorů. Společenský rozhodovací cyklus.	14.10.	
3	Přístupy a metody konstrukce indikátorů a indexů	21.10.	
4	<i>Státní svátek</i>	28.10.	
5	Přístupy a metody hodnocení indikátorů a indexů. Možnosti prezentace/vizualizace indikátorů	4.11.	
6	Indikátory sociální udržitelnosti (index lidského rozvoje HDI ad.)	11.11.	
7	Indikátory environmentální udržitelnosti (index environmentální výkonnosti EPI ad.)	18.11.	
8	Indikátory udržitelného rozvoje (index šťastné planety HPI, Cíle udržitelného rozvoje SDGs ad.)	25.11.	
9	Indikátory pro hodnocení udržitelnosti na místní úrovni (obce, regiony)	2.12.	
10	Studentské prezentace	9.12.	
11	Studentské prezentace	16.12.	
12	Zápočtový týden (individuální/skupinové konzultace) – dle domluvy	6.1.2026	

¹ Vyžaduje se typ akademického (odborného) argumentačního eseje, viz např.:

- <https://www.wikihow.cz/Jak-napsat-odbornou-esej>
- http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/praf/ps08/p_aktual/fi/pavav/pdf/priloha1.pdf
- <http://www.jazyky.com/content/view/327/52/>
- <http://www.cemach.cz/jak-napsat-dobry-esej>

Skupinová prezentace

- 2 hodiny (poslední hodiny v prosince)
v 1 hodině 3 prezentace, skupiny podobné velikosti (3-5 osob)
- formát prezentace: libovolný (powerpoint, multimédia...)
- délka: 20 minut (včetně prostoru na dotazy!)
- obsah: relevantní k zaměření kurzu – teorie tvorby indikátorů, mezinárodní porovnání vybraným indikátorem, kritika vybraného indikátoru, prezentace vybraného indikátoru apod.
- hodnocení: původnost práce, kritické myšlení, odborná stránka prezentace (terminologie, správná interpretace konceptů ad.), srozumitelnost.

Skupinový esej

- cca 2-stránkový text týkající se prezentovaného tématu
- forma eseje je odborný, argumentační esej¹ - argumentace vlastního názoru vycházejícího z prostudovaných relevantních zdrojů (použití AI vzhledem k malému rozsahu a zaměření na vlastní názor a argumenty není povolena)
- možná struktura eseje:
 - úvodní odstavec, který zahrnuje tezi (váš názor na danou problematiku)
 - tělo eseje, který představuje důkazy, které vaši tezi podporují; protiargumenty a vyvrácení protiargumentů;
 - závěr, který shrnuje váš názor (generalizace, myšlenka pro zakončení eseje se vztahem k úvodní tezi)
- hodnocení: formát - odborný esej (nikoliv referát opakující teoretické základy apod.), původnost práce, správnost argumentace (logické vyvozování závěrů), práce s literaturou, stylistika („čtivý a přesto odborný“)
- skupina 3-4 studentů/ek zpracovává jeden společný text.

Povinná literatura:

tištěná kniha e-kniha

Hodnocení kvality života a udržitelného rozvoje

Data, indikátory, informace

Janoušková, Svatava - Hák, Tomáš

témata: přírodní vědy – environmentalistika

edice: Environmentální texty

brožovaná, 348 str., 1. vydání

vydáno: březen 2025

ISBN: 978-80-246-5840-7

doporučená cena: 450 Kč

E-shop

Čištění

1. Moldan, B.: Indikátory udržitelného rozvoje. MŽP 1996

2. Zelený kruh: Indikátory blahobytu: všechno, co jste chtěli vědět o štěstí (ale báli jste se zeptat). Edice APEL, 2010.
(<http://www.zelenykruh.cz/dokumenty/indikatory-blahobytu-2010.pdf>)

3. Moldan, B.: Podmaněná planeta (kap. III.2, data, indikátory; I.2 – města; I.3 – sociální indikátory), Karolinum 2015

4. Janoušková, Hák, Moldan: Pět klíčových indikátorů udržitelného rozvoje: nástroj pro vzdělávání a osvětu veřejnosti. Envigogika 12

(1). 2017 - https://www.envigogika.cuni.cz/index.php/Envigogika/article/view/536 5. Jedna zahraniční publikace (včetně článku v odborném periodiku) s relevantním tématem, např. z: • Ecological indicators • International Journal of Ecological Economics • International Journal of Sustainable Development 6. 6. UNDP, 2008: A survey of composite indices measuring country performance (by R. Bandura) (jen jako zásobník indikátorů – inspirace)	
---	---

Doporučená literatura:

1. CENIA a MŽP: Zpráva o stavu životního prostředí v České republice, každoročně
https://www.mzp.cz/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace
2. MŽP a RVUR: Situační zpráva ke Strategickému rámci udržitelného rozvoje ČR. Biauálně, od r. 2004
3. H. Rossling: Faktomluva.
4. OECD a MŽP: Politika, stav a vývoj životního prostředí ČR (Environmental performance review, 2005)
5. Moldan, B.: Ekologická dimenze udržitelného rozvoje. Karolinum, 2001.
6. Eurostat: Sustainable development in the EU: Monitoring report
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-02-20-202>

Studijní materiály

